

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. gegužės 20 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Jurisdikcija, teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija draudimo srityje – 10 straipsnis – 11 straipsnio 1 dalies a punktas – Galimybė pareikšti ieškinį draudikui, turinčiam buveinę vienos valstybės narės teritorijoje, kitoje valstybėje narėje, kai ji reiškia draudėjas, apdraustasis arba naudos gavėjas savo nuolatinės gyvenamosios (buvinės) vietos teisme – 13 straipsnio 2 dalis – Žalą patyrusios šalies tiesiogiai draudikui pareikštas ieškinys – Subjektinė taikymo sritis – Sąvoka „žalą patyrusi šalis“ – Draudimo sektoriuje veikiantis verslininkas – Specialioji jurisdikcija – 7 straipsnio 2 ir 5 punktai – Sąvokos „filialas“, „atstovybė“ arba „kitoks padalinys“

Byloje C-913/19

dėl *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Balstogės apylinkės teismas, Lenkija) 2019 m. lapkričio 18 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. gruodžio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

prieš

Gefion Insurance A/S

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkė A. Prechal, teisėjai N. Wahl, F. Biltgen, L. S. Rossi (pranešėja) ir J. Passer,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością*, atstovaujamos *radca prawny* K. Janiec-Janowska,
- *Gefion Insurance A/S*, atstovaujamos *radca prawny* I. Łyszkiewicz,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,

* Proceso kalba: lenkų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos M. Heller ir B. Sasinowska,
susipažinęs su 2021 m. sausio 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 13 straipsnio 2 dalies, siejamos su 10 straipsniu, ir 7 straipsnio 2 ir 5 punktų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *CNP spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* (toliau – CNP), Lenkijoje įsteigtos ribotos atsakomybės bendrovės, ir *Gefion Insurance A/S* (toliau – *Gefion*), Danijoje buveinę turinčios draudimo bendrovės, ginčą dėl per eismo įvykį Lenkijoje padarytos žalos atlyginimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas Nr. 1215/2012

- 3 Reglamento Nr. 1215/2012 15, 18 ir 34 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:
„(15) jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl turėtų visada galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos;
<...>
(18) kalbant apie draudimo, vartotojų ir darbo sutartis, silpnesnioji šalis turėtų būti ginama pagal jurisdikcijos taisykles, kurios yra palankesnės tokios šalies interesams negu bendrosios taisyklės;
<...>
(34) turėtų būti užtikrintas [1968 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32), iš dalies pakeistos vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos], [2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42)] ir šio reglamento tęstinumas ir tuo tikslu nustatytos pereinamosios nuostatos. Tęstinumą taip pat turi užtikrinti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas, aiškindamas [šią] konvenciją ir ją pakeičiančius reglamentus.“
- 4 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriuje, skirtame „jurisdikcijai“, yra 1 skirsnis „Bendrosios nuostatos“, o jame yra šio reglamento 4–6 straipsniai.

5 Minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiami tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“

6 Reglamento Nr. 1215/2012 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, kitos valstybės narės teismuose ieškiniai gali būti pareiškiami tik taikant šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“

7 Minėto reglamento II skyriaus 2 skirsnyje „Specialioji jurisdikcija“, be kita ko, yra 7 straipsnis, jame nustatyta:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas:

<...>

2) bylose dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto – vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlusis įvykis, teismuose;

<...>

5) ieškiniai, susiję su filialo, atstovybės arba kitokio padalinio veikla – tokio filialo, atstovybės arba kitokio padalinio buvimo vietos teismuose;

<...>“

8 Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 3 skirsnyje „Jurisdikcija dėl bylų, susijusių su draudimu“ yra 10–16 straipsniai.

9 Šio reglamento 10 straipsnis suformuluotas taip:

„Jurisdikcija dėl bylų, susijusių su draudimu, nustatoma pagal šį skirsnį, nedarant poveikio 6 straipsniui ir 7 straipsnio 5 punktui.“

10 Reglamento Nr. 1215/2012 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Draudikui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys gali būti pareikštas:

a) valstybės narės, kurioje yra jo nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, teismuose;

b) jeigu ieškinius pareiškia draudėjas, apdraustasis arba naudos gavėjas – kitoje valstybėje narėje ieškovo nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismuose; arba;

<...>“

11 Šio reglamento 12 straipsnyje nustatyta:

„Kai sudaryta atsakomybės draudimo sutartis arba draudžiamas nekilnojamas turtas, ieškinys draudikui taip pat gali būti pareikštas vietos, kurioje įvyko žalą sukėlusis įvykis, teismuose. Ši nuostata taikoma ir tuomet, kai kilnojamas ir nekilnojamas turtas yra nurodyti vienoje draudimo sutartyje ir kai abiejų rūšių turtui žala padaryta dėl to paties įvykio.“

- 12 Minėto reglamento 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Atsakomybės draudimo atvejais, kai žalą patyręs asmuo pareiškia ieškinį apdraustajam, draudikas taip pat gali būti įtrauktas į procesą, jeigu tai leidžiama pagal teismo vietos teisę.

2. 10, 11 ir 12 straipsniai taikomi žalą patyrusios šalies tiesiogiai draudikui pareikštiems ieškiniams, jeigu tokie tiesioginiai ieškiniai yra leidžiami.“

Direktyva 2009/138/EB

- 13 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, 2009, p. 1) 145 straipsnio „Filialų steigimo sąlygos“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad draudimo įmonė, ketinanti steigti filialą kitos valstybės narės teritorijoje, praneštų apie tai savo buveinės valstybės narės priežiūros institucijoms.

Bet kuri draudimo įmonė, nuolat esanti valstybės narės teritorijoje, yra traktuojama kaip filialas net ir tuo atveju, kai ji nėra filialas, o yra tik biuras, kuriam vadovauja draudimo įmonės personalas arba nepriklausomas asmuo, turintis, kaip ir atstovybė, ilgalaikius įgaliojimus atstovauti draudimo įmonei.“

- 14 Šios direktyvos 151 straipsnyje „Pretenzijas pateikusių asmenų nediskriminavimas“ nurodyta:

„Priimančioji valstybė narė reikalauja ne gyvybės draudimo įmonės užtikrinti, kad pretenzijas dėl jos teritorijoje įvykusių draudžiamųjų įvykių pateikę asmenys neatsidurtų mažiau palankioje padėtyje dėl to, kad įmonė vykdo I priedo A dalies 10 draudimo grupės veiklą, išskyrus vežėjo civilinės atsakomybės draudimą, teikdama paslaugas, bet neturėdama padalinio toje valstybėje narėje.“

- 15 Šios direktyvos 152 straipsnyje „Atstovas“ nustatyta:

„1. Siekdama 151 straipsnyje nurodytų tikslų, priimančioji valstybė narė reikalauja ne gyvybės draudimo įmonės paskirti savo atstovą, kuris nuolatos būtų šios valstybės narės teritorijoje arba būtų joje įsisteigęs, kad rinktų visą reikalingą informaciją, susijusią su pretenzijomis, ir turėtų pakankamus įgaliojimus atstovauti įmonei visais klausimais, susijusiais su nukentėjusiais asmenimis, galinčiais pateikti pretenzijų, įskaitant įgaliojimus atlyginti žalą pagal tokias pretenzijas, taip pat atstovauti draudimo įmonei arba prireikus pasirūpinti, kad jai būtų atstovaujama tos valstybės narės teismuose ir valdžios institucijose su tomis pretenzijomis susijusiais klausimais.

<...>

3. Atstovo paskyrimas savaime nereiškia, kad atidaromas filialas 145 straipsnio tikslu.

<...>“

Lenkijos teisė

- 16 Pagal *kodeks postępowania cywilnego* (Civilinio proceso kodeksas) 1099 straipsnį teismas, į kurį kreiptasi, bet kurioje proceso stadijoje *ex officio* tikrina, ar nacionaliniai teismai turi jurisdikciją nagrinėti ginčą, ir pripažįsta reikalavimą nepriimtiniu, jeigu jie jos neturi. Nacionalinių teismų jurisdikcijos nebuvimas yra proceso negaliojimo pagrindas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 2018 m. vasario 28 d. Lenkijoje įvyko eismo įvykis, per jį susidūrė dvi transporto priemonės. Už eismo įvykį atsakingas asmuo buvo sudaręs transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sutartį su *Gefion*.
- 18 2018 m. kovo 1 d. žalą patyrusi šalis už užmokestį išsinuomojo pakaitinę transporto priemonę iš remonto bendrovės, kuriai patikėta apgadinta transporto priemonė. Atsiskaitydama už šią nuomos paslaugą žalą patyrusi šalis pagal reikalavimo perleidimo sutartį perleido remonto bendrovei reikalavimą *Gefion*. 2018 m. birželio 25 d. pagal naują reikalavimo perleidimo sutartį remonto bendrovė perleido tą reikalavimą CNP.
- 19 2018 m. birželio 25 d. raštu CNP paprašė *Gefion* pervesti sumą, kuri nurodyta už pakaitinės transporto priemonės nuomą išrašytoje sąskaitoje faktūroje. Šis prašymas išsiųstas ribotos atsakomybės bendrovės *Polins spółka z ograniczoną odpowiedzialnością* (toliau – *Polins*), įsteigtos Żychlin (Lenkija) ir, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, atstovaujančios *Gefion* interesams Lenkijoje, adresu.
- 20 2018 m. rugpjūčio 16 d. raštu *Crawford Polska sp. z o.o.*, Lenkijoje įsteigta bendrovė, kuriai *Gefion* pavedė sureguliuoti žalą, iš dalies patvirtino sąskaitą faktūrą, susijusią su pakaitinės transporto priemonės nuoma, ir sumokėjo CNP dalį už šią nuomą nurodytos sumos.
- 21 Šio rašto pabaigoje *Crawford Polska* nurodė, kad ieškinys gali būti pareikštas jai, kaip *Gefion* įgaliotam subjektui, arba tiesiogiai *Gefion* „pagal bendrosios jurisdikcijos taisykles arba draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ar turinčio teisę pagal draudimo sutartį asmens gyvenamosios vietos ar buveinės vietos teisme“.
- 22 2018 m. rugpjūčio 20 d. CNP pareiškė *Gefion* ieškinį *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Balstogės apylinkės teismas, Lenkija). Grįsdama tarptautinę šio teismo jurisdikciją CNP rėmėsi *Gefion* viešai paskelbta informacija, kad pagrindinis jos atstovas Lenkijoje yra *Polins*. CNP paprašė *Gefion* skirtą korespondenciją siųsti *Polins* adresu.
- 23 2018 m. gruodžio 11 d. šis teismas išdavė mokėjimo įsakymą.
- 24 *Gefion* pateikė prieštaravimą dėl mokėjimo įsakymo, ginčydama Lenkijos teismų jurisdikciją nagrinėti bylą. Pažymėjusi, kad CNP užsiima skolinių reikalavimų pagal draudimo sutartis supirkimu kaip profesine veikla, *Gefion* padarė išvadą, kad CNP neturi draudėjo, apdraustojo ar naudos gavėjo statuso, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 11 straipsnio 1 dalies b punktą, todėl negali pareikšti ieškinio byloje dėl draudimo kitos valstybės narės nei ta, kurioje yra draudiko buveinė, teisme.
- 25 Be to, *Gefion* rėmėsi 2018 m. sausio 31 d. Sprendimu *Hofsoe* (C-106/17, EU:C:2018:50) ir tvirtino, kad atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012 13 straipsnio 2 dalies apsauginę funkciją asmuo, vykdamas profesinę veiklą skolų, susijusių su draudimo išmokomis, išieškojimo srityje, kaip tokių skolų perėmėjas pagal sutartį, negali pasinaudoti ypatinga apsauga, kurią sudaro galimybė pasinaudoti šio reglamento II skyriaus 3 skirsnyje numatytais specialiosios jurisdikcijos taisyklėmis.
- 26 CNP atsakė, kad *Gefion* yra įtraukta į ES ir Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybių narių draudimo įmonių, apie kurias pranešta *Komisja Nadzoru Finansowego* (Finansų kontrolės komisija, Lenkija), sąrašą; kad ji išduoda draudimo polisus Lenkijoje ir kad negalima teigti, jog subjektas, perėmęs iš žalą patyrusios šalies reikalavimą, negali reikalauti pagrindinėje byloje aptariamų remonto išlaidų atlyginimo žalą sukėlusio įvykio vietos ir remonto paslaugų suteikimo vietos teisme.

- 27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonų dėl to, ar nagrinėjamu atveju CNP gali pagrįstai remtis jurisdikcijos taisyklėmis, nustatytomis Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 3 skirsnyje. Konkrečiau kalbant, jam kyla klausimas, ar CNP, kuri yra įmonė, įsigijusi reikalavimą draudikui iš žalą patyrusios šalies, kylantį iš civilinės atsakomybės draudimo, gali naudotis apsauga, kuri pagal šio skirsnio nuostatas suteikiama silpnesnėms teisinių santykių šalims. To teismo teigimu, veikiau reikėtų taikyti šio reglamento II skyriaus 2 skirsnio nuostatas, būtent to reglamento 7 straipsnio 2 arba 5 punktą. Galiausiai jam kyla abejonų dėl sąvokų „filialas“, „atstovybė“ ar „kitoks padalinys“, kaip tai suprantama pagal 7 straipsnio 5 punktą, aiškinimo.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Rejonowy w Białymstoku* (Balstogės apylinkės teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 13 straipsnio 2 dalis, atsižvelgiant į jo 10 straipsnį, turi būti aiškinama taip, kad, kilus verslininko, kuris įsigijo nukentėjusio asmens reikalavimus draudimo įmonei pagal civilinės atsakomybės draudimą, ir šios [civilinės atsakomybės] draudimo įmonės ginčui, nedraudžiama teismo jurisdikciją nustatyti pagal šio reglamento 7 straipsnio 2 ir 5 punktus?
 2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad valstybėje narėje veikianti komercinė įmonė, reguliuojanti turtinės žalos atlyginimą pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą ir veikianti pagal sutartį su kitoje valstybėje narėje buveinę turinčia draudimo įmone, yra šios įmonės filialas, atstovybė arba kitoks padalinys?
 3. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jis yra savarankiškas valstybės narės, kur įvyko žalą sukėlęs įvykis, teismo, kuriame kreditorius, įsigijęs nukentėjusio asmens reikalavimus pagal civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą, pateikia ieškinį kitoje valstybėje narėje buveinę turinčiai draudimo įmonei, jurisdikcijos pagrindas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo ir trečiojo klausimų

- 29 Pirmuoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 13 straipsnio 2 dalis, siejama su šio reglamento 10 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad, kilus verslininko, kuris įgijo žalą patyrusios šalies iš pradžių turėtą reikalavimą civilinės atsakomybės draudimo įmonei, ir šios civilinės atsakomybės draudimo įmonės ginčui pagal ją neleidžiama grįsti teismo jurisdikcijos, prireikus savarankiškai, to paties reglamento 7 straipsnio 2 arba 5 punktu.
- 30 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 34 konstatuojamąją dalį šiuo reglamentu panaikinamas ir pakeičiamas Reglamentas Nr. 44/2001, kuris savo ruožtu pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo, iš dalies pakeistą vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos, todėl Teisingumo Teismo pateiktas šių teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai šias nuostatas galima laikyti „lygiavertėmis“ (2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 31 Pagal Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalį asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybės narės teritorijoje, ieškiniai iš principo turi būti pareiškiami tos valstybės narės teismuose. Šio reglamento 5 straipsnio 1 dalyje vis dėlto numatyta išimtis, kad tokiems asmenims ieškiniai gali būti pareiškiami kitos valstybės narės teismuose pagal to reglamento II skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.
- 32 Konkrečiau dėl II skyriaus 3 skirsnyje „Jurisdikcija dėl bylų, susijusių su draudimu“ reikia pažymėti, kad jame nustatyta savarankiška jurisdikcijos, susijusios su draudimo bylomis, nustatymo sistema (pagal analogiją žr. 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Société financière et industrielle du Peloux*, C-112/03, EU:C:2005:280, 29 punktą).
- 33 Reglamento Nr. 1215/2012 10 straipsnyje nurodyta, kad bylose, susijusiose su draudimu, jurisdikcija nustatoma pagal šio 3 skirsnio, kuriame yra šio reglamento 10–16 straipsniai, nuostatas, nedarant poveikio to reglamento 6 straipsniui ir 7 straipsnio 5 punktui.
- 34 Darytina išvada, kad Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 3 skirsnyje jurisdikcija draudimo srityje reglamentuojama savarankiškai, todėl, be šiam 3 skirsnyje numatytų jurisdikcijos pagrindų, šioje srityje negalimi kiti jurisdikcijos pagrindai nei tie, į kuriuos daroma aiški nuoroda šio reglamento 10 straipsnyje, t. y. jurisdikcijos pagrindai, nurodyti šio reglamento 6 straipsnyje ir 7 straipsnio 5 punkte.
- 35 Taigi, kadangi Reglamento Nr. 1215/2012 10 straipsnyje nedaroma nuorodos į šio reglamento 7 straipsnio 2 punktą, pastaroji nuostata negali būti taikoma, kai ginčas, kiek tai susiję su jurisdikcija, patenka į to reglamento II skyriaus 3 skirsnio taikymo sritį.
- 36 Tokį aiškinimą patvirtina Reglamento Nr. 1215/2012 11 straipsnio 1 dalies a punkto ir 12 straipsnio turinys; juose nustatytos jurisdikcijos taisyklės analogiškos įtvirtintoms atitinkamai šio reglamento 4 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 2 punkte.
- 37 Be to, reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 13 straipsnio 2 dalį jo 10–12 straipsniai taikomi žalą patyrusios šalies tiesiogiai draudikui pareikštiems ieškiniams, jeigu tokie tiesioginiai ieškiniai yra leidžiami.
- 38 Šio reglamento 13 straipsnio 2 dalyje esančios nuorodos tikslas yra papildyti šio reglamento 11 straipsnio 1 dalies b punkte išvardytų ieškovų sąrašą žalą patyrusiais asmenimis, neapribojant šių asmenų grupės tik tais, kurie žalą patyrė tiesiogiai (pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 20 d. Sprendimo *MMA IARD*, C-340/16, EU:C:2017:576, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 39 Nepaisant to, reikia priminti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 3 skirsnio tikslas, kaip nurodyta šio reglamento 18 konstatuojamojoje dalyje, yra apsaugoti silpnesnę sutarties šalį pagal jurisdikcijos taisykles, kurios yra palankesnės jos interesams nei bendrosios taisyklės, ir kad toks tikslas reiškia, jog minėtame skirsnyje numatytų specialių jurisdikcijos taisyklių taikymas neturi būti išplėstas asmenims, kurių atžvilgiu ši apsauga nėra pateisinama (šiuo klausimu žr. 2020 m. vasario 27 d. Sprendimo *Balta*, C-803/18, EU:C:2020:123, 27 ir 44 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 40 Nors žalą patyrusios šalies, kuri pati gali būti laikoma silpnesne šalimi, teisių perėmėjas turi galėti pasinaudoti specialiomis jurisdikcijos taisyklėmis, apibrėžtomis Reglamento Nr. 1215/2012 11 straipsnio 1 dalies b punkte ir 13 straipsnio 2 dalyje, taikomuose kartu, speciali apsauga nepateisinama draudimo sektoriuje veikiančių verslininkų, iš kurių nė vienas negali būti laikomas esančiu silpnesnėje padėtyje kito atžvilgiu, santykiuose (šiuo klausimu žr. 2018 m. sausio 31 d. Sprendimo *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 39 ir 42 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 41 Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad socialinio draudimo įstaiga, teisėta per eismo įvykį tiesiogiai žalą patyrusio asmens teisių perėmėja, negali remtis kartu taikomomis Reglamento Nr. 44/2001 9 straipsnio 1 dalies b punkto ir 11 straipsnio 2 dalies nuostatomis, kurias atitinka Reglamento Nr. 1215/2012 11 straipsnio 1 dalies b punktas ir 13 straipsnio 2 dalis, siekdama pareikšti tiesioginį ieškinį savo įsisteigimo valstybės narės teismuose asmens, tariamai atsakingo už eismo įvykį, draudikui, įsisteigusiam kitoje valstybėje (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Vorarlberger Gebietskrankenkasse*, C-347/08, EU:C:2009:561, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 42 Teisingumo Teismas taip pat konstatavo, kad asmuo, kuris vykdo komercinę veiklą skolų, susijusių su draudimo išmokomis, išieškojimo srityje, negali, kaip tokių reikalavimų perėmėjas pagal sutartį, pasinaudoti specialia apsauga – *forum actoris* (2018 m. sausio 31 d. Sprendimo *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 43 punktas).
- 43 Šiuo atveju iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad CNP vykdo skolų išieškojimo iš draudimo įmonių veiklą. Ši aplinkybė, kurią turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, neleidžia šios bendrovės laikyti silpnėsne šalimi, palyginti su kita šalimi, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 40–42 punktuose nurodytą jurisprudenciją, todėl jai negali būti taikomos Reglamento Nr. 1215/2012 10–16 straipsniuose numatytos specialios jurisdikcijos taisyklės.
- 44 Reikia išnagrinėti, ar atsižvelgiant į šią išvadą teismo, kuriame nagrinėjamas verslininko, įgijusio žalą patyrusios šalies iš pradžių turėtą reikalavimą draudimo įmonei, ir šios draudimo įmonės ginčas, jurisdikcija gali būti grindžiama Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 arba 5 punktu.
- 45 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs: kadangi vieno draudiko kitam draudikui pareikštas ieškinys nepatenka į Reglamento Nr. 44/2001 II skyriaus 3 skirsnio taikymo sritį, šio reglamento 6 straipsnio 2 punktas, kuris yra to paties skyriaus 2 skirsnyje, gali būti taikomas tokiam reikalavimui, jeigu jis priskirtinas prie minėtoje nuostatoje numatytų atvejų (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 21 d. Sprendimo *SOVAG*, C-521/14, EU:C:2016:41, 31 punktą).
- 46 Pagal analogiją reikia konstatuoti, kad tuo atveju, kai Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 3 skirsnis netaikomas reikalavimui dėl to, kad nėra bylos šalies, kuri būtų silpnesnė už kitą šalį, šiam reikalavimui gali būti taikomos to paties skyriaus 2 skirsnio nuostatos, visų pirma šio reglamento 7 straipsnio 2 arba 5 punktas, net jeigu tai yra byla dėl draudimo, su sąlyga, kad yra tenkinamos tose nuostatose nurodytos jų taikymo sąlygos.
- 47 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 13 straipsnio 2 dalis, siejama su šio reglamento 10 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma verslininko, kuris įgijo žalą patyrusios šalies iš pradžių turėtą reikalavimą civilinės atsakomybės draudimo įmonei, ir šios civilinės atsakomybės draudimo įmonės ginčui, todėl netrukdo prireikus grįsti teismo jurisdikciją nagrinėti tokį ginčą šio reglamento 7 straipsnio 2 arba 5 punktu.

Dėl antrojo klausimo

- 48 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad bendrovė, kuri valstybėje narėje pagal sutartį, sudarytą su kitoje valstybėje narėje įsteigta draudimo įmone, jos vardu vykdo žalos atlyginimo pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sistemą veiklą, turi būti laikoma filialu, atstovybe ar kitokiu padaliniu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

- 49 Siekiant atsakyti į šį klausimą, reikia priminti, kad tik nukrypstant nuo Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje nustatytos bendrosios taisyklės, pagal kurią jurisdikcija priskiriama valstybės narės, kurios teritorijoje atsakovas turi nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, teismams, šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje numatyti tam tikri specialiosios jurisdikcijos atvejai, tarp kurių yra ir nustatytasis minėto reglamento 7 straipsnio 5 punkte. Kadangi filialo, atstovybės arba kitokio padalinio buvimo vietos teismų jurisdikcija dėl ieškinių, susijusių su jų veikla, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, grindžiama specialiosios jurisdikcijos taisykle, ji turi būti aiškinama savarankiškai ir siaurai, o tai neleidžia įtraukti daugiau atvejų, nei aiškiai numatyta tame reglamente (pagal analogiją su Reglamento 44/2001 5 straipsnio 5 punktu žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimo *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 26 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 50 Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punkte numatyta specialiosios jurisdikcijos taisyklė yra pagrįsta itin glaudžia sąsaja tarp ginčo ir teismų, kuriems gali tekti jį nagrinėti, o tai pateisina jurisdikcijos priskyrimą pastariesiems dėl gero teisingumo administravimo ir veiksmingo proceso organizavimo priežasčių (pagal analogiją su Reglamento 44/2001 5 straipsnio 5 punktu žr. 2018 m. liepos 5 d. Sprendimo *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 51 Remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, du kriterijai leidžia nustatyti, ar ginčas yra susijęs su filialo, atstovybės ar kitokio padalinio veikla, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktą.
- 52 Pirma, „filialo“, „atstovybės“ ir „kitokio padalinio“ sąvokos, kaip jos suprantamos pagal šią nuostatą, reiškia, kad egzistuoja veiklos centras, kuris yra pastovus pagrindinės įmonės pratęsimas. Šis centras turi turėti vadovybę ir materialinių išteklių, kad galėtų derėtis su trečiosiomis šalimis ir joms nereiktų tiesiogiai kreiptis į pagrindinę įmonę. Antra, ginčas turi būti dėl veiksmų, susijusių su filialo veikla, arba dėl jo prisiimtų išpareigojimų pagrindinės įmonės vardu, kai šie išpareigojimai turi būti įvykdyti valstybėje, kurioje yra šis filialas (šiuo klausimu žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Mahamdia*, C-154/11, EU:C:2012:491, 48 punktą; 2018 m. liepos 5 d. Sprendimo *flyLAL-Lithuanian Airlines*, C-27/17, EU:C:2018:533, 59 punktą ir 2019 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Ryanair*, C-464/18, EU:C:2019:311, 33 punktą).
- 53 Šiuo atveju iš nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateiktos informacijos matyti: nors *Gefion* interesams Lenkijoje atstovauja dvi bendrovės, t. y. *Polins* ir *Crawford Polska*, būtent pastaroji buvo *Gefion* įgaliota sureguliuoti pagrindinėje byloje nagrinėjamą žalą. Todėl darytina išvada, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia Teisingumo Teismo dėl Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punkto taikymo srities, atsižvelgdamas būtent į *Crawford Polska* veiklą.
- 54 Dėl pirmojo kriterijaus, nustatyto šio sprendimo 52 punkte primintoje jurisprudencijoje, pažymėtina, kad iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti (faktinių aplinkybių vertinimą dar turės atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), kad *Crawford Polska* yra pagal Lenkijos teisę įsteigta ribotos atsakomybės bendrovė, todėl, kaip juridinis asmuo, turi savarankišką teisinį statusą ir vadovybę.
- 55 Kaip nurodyta pačiame *Gefion* išduotame įgaliojime, *Crawford Polska*, be kita ko, yra įgaliota „visapusiškai nagrinėti reikalavimus [dėl žalos atlyginimo]“; be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad ji visiškai kompetentinga vykdyti veiklą, sukeliančią teises pasekmes draudimo įmonei, ir veikti *Gefion* vardu.
- 56 Taigi, kaip savo išvados 63 punkte iš esmės pažymėjo generalinis advokatas, pagal šį įgaliojimą *Crawford Polska* yra visiškai įgaliota vykdyti žalos sureguliuavimo veiklą, o tai sukelia teisinių pasekmių draudimo įmonei, todėl *Crawford Polska* turi būti laikoma veiklos centru, kuris yra pastovus pagrindinės įmonės pratęsimas.

- 57 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės patikrinti, ar šis centras turi materialinių išteklių, kad galėtų derėtis su trečiosiomis šalimis ir joms nereiktų tiesiogiai kreiptis į pagrindinę įmonę.
- 58 Kalbant apie antrąjį kriterijų, įtvirtintą šio sprendimo 52 punkte primintoje jurisprudencijoje, pirmiausia reikia pažymėti, kad pagrindinė byla negali būti laikoma iškelta dėl veiksmų, susijusių su *Crawford Polska* veikla, nes joje nenagrinėjamos sutartinės ar nesutartinės teisės ir pareigos, kurios būtų susijusios su pačiu šios bendrovės valdymu (šiuo klausimu žr. 1978 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Somafer*, 33/78, EU:C:1978:205, 13 punktą).
- 59 Toliau, kalbant apie tai, ar pagrindinė byla yra susijusi su *Crawford Polska* išipareigojimais, prisiimtais *Gefion* vardu, šio sprendimo 53 punkte priminta, kad pastaroji įgaliojo pirmąją sureguliuoti pagrindinėje byloje aptariamą žalą. Be to, iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pati *Crawford Polska* priėmė sprendimą *Gefion* vardu skirti CNP tik dalį prašomos kompensacijos. Vis dėlto, kaip savo išvados 66 punkte pažymėjo generalinis advokatas, jei ši aplinkybė patvirtintų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tai reikštų, kad *Crawford Polska* buvo ne tik tarpininkas, atsakingas už informacijos perdavimą, bet aktyviai prisidėjo prie teisinės situacijos, dėl kurios kilo ginčas pagrindinėje byloje. Taigi šis ginčas, atsižvelgiant į *Crawford Polska* dalyvavimą pagrindinės bylos šalių teisiniuose santykiuose, turėtų būti laikomas susijusiu su *Crawford Polska* išipareigojimais, prisiimtais *Gefion* vardu (šiuo klausimu žr. 2019 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Ryanair*, C-464/18, EU:C:2019:311, 34 ir 35 punktus).
- 60 Galiausiai dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo, taip pat *Gefion* ir Europos Komisijos papildomai pateikto argumento, kad sąvokos „filialas“, „atstovybė“ ir „kitoks padalinys“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktą, turi būti aiškinamos atsižvelgiant į Direktyvą 2009/138, visų pirma į šios direktyvos 145 ir 152 straipsniuose vartojamas sąvokas „nuolatinis buvimas“ ir „atstovas“, pakanka pažymėti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas savarankiškai, atsižvelgiant į šios nuostatos sistemą ir tikslus, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 72 punkte, taip pat į konkrečius kriterijus, įtvirtintus su ta nuostata susijusioje jurisprudencijoje.
- 61 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad bendrovė, kuri valstybėje narėje pagal sutartį, sudarytą su kitoje valstybėje narėje įsteigta draudimo įmone, jos vardu vykdo žalos sureguliovimo pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sistemą veiklą, turi būti laikoma filialu, atstovybe ar kitokiu padaliniu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jeigu ši bendrovė:
- yra pastovus draudimo įmonės pratęsimas ir
 - turi vadovybę ir materialinių išteklių, kad galėtų derėtis su trečiosiomis šalimis, todėl joms nereikia kreiptis tiesiogiai į draudimo įmonę.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 62 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

1. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 13 straipsnio 2 dalis, siejama su šio reglamento 10 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad ji netaikoma verslininko, kuris įgijo žalą patyrusios šalies iš pradžių turėtą reikalavimą civilinės atsakomybės draudimo įmonei, ir šios civilinės atsakomybės draudimo įmonės ginčui, todėl netrukdo prireikus grįsti teismo jurisdikciją nagrinėti tokį ginčą šio reglamento 7 straipsnio 2 arba 5 punktu.
2. Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 5 punktas turi būti aiškinamas taip, kad bendrovė, kuri valstybėje narėje pagal sutartį, sudarytą su kitoje valstybėje narėje įsteigta draudimo įmone, jos vardu vykdo žalos sureguliojimo pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimo sistemą veiklą, turi būti laikoma filialu, atstovybe ar kitokiu padaliniu, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, jeigu ši bendrovė:
 - yra pastovus draudimo įmonės pratęsimas ir
 - turi vadovybę ir materialinių išteklių, kad galėtų derėtis su trečiosiomis šalimis, todėl joms nereikia kreiptis tiesiogiai į draudimo įmonę.

Parašai.